

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta (HE 157/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 18/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 16 §:n 2 momentti ja 25 §:n 2 momentti
sekä
muutetaan 12, 24, 30, 31 ja 35 § seuraavasti:

12 §

Ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus on Poliisiammattikorkeakoululla. Opiskelijat ovat Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoita. Pelastusopisto valmistelee yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa opiskelijoiden valintaperusteet sekä opetussuunnitelman. Pelastusopisto järjestää opetussuunnitelman mukaista opetusta Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun keskenään sopimalla tavalla.

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaan, joka osallistuu tutkintoon kuuluvaan opetukseen Pelastusopistossa, sovelletaan 15 §:ää, 23 §:n 1 momenttia, 24 §:n 3 momenttia, 26 §:ää, 30 §:n 2 ja 5 momenttia sekä 33 ja 34 §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

24 §

Päihdetestaus

Pelastusopiston opiskelija on velvollinen opiston määräyksestä osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin, jos on perusteltua aiheutta epäillä, että opiskelija on päihtyneenä opiston järjestämässä käytännön työtehtävien harjoittelussa tai työpaikalla tapahtuvassa harjoittelussa. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa opistolle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä. Päihdetestissä saatu tieto on 25 §:ssä tarkoitettu terveydentilaa koskeva tieto.

Pelastusopisto vastaa 1 momentissa tarkoitettusta päihdetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Koulutusturvallisuuden ylläpitämiseksi Pelastusopisto voi asettaa 12 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistumisen ehdoksi Pelastusopiston henkilöstön tai laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittaman opiskelijan nauttiman alkoholin tai muun huumausaineen toteamiseksi tarvittavan kokeen, jos on perusteltua aiheutta epäillä, että opiskelija osallistuu päihtyneenä koulutukseen taikka jos kysymys on koulutuksesta, johon osallistuminen päihtyneenä aiheuttaisi erityistä vaaraa hengelle tai terveydelle. Pelastusopiston henkilöstöön kuuluva voi estää opiskelijan osallistumisen opetukseen, jos koe osoittaa opiskelijan olevan alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alaisena taikka jos opiskelija kieltäytyy kokeesta.

30 §

Kurinpitorangaistus

Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa olevaa opiskelijaa, joka on toiminut Pelastusopiston järjestyssäännön määräysten vastaisesti, harjoittanut opinnoissaan vilppiä, kieltäytynyt 24 §:ssä tarkoitettusta päihdetestauksesta tai antanut päihteiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen, voidaan rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen joko kirjallisella varoituksella tai erottamalla hänet enintään vuoden pituiseksi määräajaksi.

Jos opiskelija on rikkonut Pelastusopiston asuntolaa koskevia järjestyssäännön määräyksiä, häntä voidaan rangaista kirjallisella varoituksella. Vakavasta tai kirjallisen varoituksen jälkeen toistuvasta opiston asuntolaa koskevien järjestyssäännön määräysten rikkomisesta opiskelija voidaan määrätä menettämään asumisoikeutensa opiston asuntolassa määräajaksi tai kokonaan.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa olevalle opiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää Pelastusopiston rehtori ja määräajaisesta erottamisesta oikaisu- ja kurinpitolautakunta. Asumisoikeuden menettämisestä Pelastusopiston asuntolassa päättää opiston oikaisu- ja kurinpitolautakunta. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden osalta kirjallisen varoituksen antamisesta tai opiskelijan erottamisesta säädetään Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 40 §:ssä.

Edellä 13 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuvan opiskelijan opiskelu kurssilla voidaan keskeyttää tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Päätöksen opiskelun keskeyttämisestä tekee Pelastusopiston rehtori.

Asumisoikeuden menettämistä koskevaan päätökseen on myös pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijalla oikeus hakea muutosta valittamalla siten kuin 38 §:ssä säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

31 §

Menettely kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeutta koskevassa asiassa

Ennen kurinpitorangaistusta sekä opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekemistä päätöksen perusteena oleva asia, teko tai laiminlyönti on yksilöitävä, opiskelijaa on kuultava sekä on hankittava tarpeellinen selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jollei Pelastusopisto tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos määräaikaista erottamista taikka opiskeluoikeuden menettämistä tai keskeyttämistä koskeva päätös kumotaan, opiskelijalla on oikeus jatkaa myöhemmässä vastaavassa koulutuksessa, jollei hänellä ole mahdollisuutta jatkaa siinä koulutuksessa, jota erottaminen, opiskeluoikeuden menettäminen tai keskeyttäminen koski. Pelastusopisto päättää tällöin opiskelijan jo suorittamien opintojen hyväksiluettavuudesta koulutusta jatkettaessa. Aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneinä, ei lueta opintojen enimmäisaikaan.

35 §

Ammattikorkeakouluopetuksen rahoitus

Sisäministeriö päättää pelastusalan ammattikorkeakoulutukseen tarkoitettujen määrärahojen käytöstä kuultuaan Pelastusopistoa, Poliisihallitusta ja Poliisiammattikorkeakoulua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain tullessa voimaan ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa pelastustoimen päällystön koulutuksessa olevalla opiskelijalla on oikeus heinäkuun 2023 loppuun saakka jatkaa opintojaan ja suorittaa tekniikan ammattikorkeakoulututkinto tutkintonimikkeellä insinööri (AMK) Savonia-ammattikorkeakoulussa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa 12 §:n nojalla tehty Savonia-ammattikorkeakoulun ja Pelastusopiston välinen sopimus lakkaa olemasta voimassa tämän lain tullessa voimaan. Sopimusta sovelletaan kuitenkin niihin opiskelijoihin, jotka suorittavat pelastustoimen päällystön koulutuksen loppuun Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoina.

Laki

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 6, 13, 21, 25, 26, 30, 37, 39 ja 40 § sekä
lisätään 15 §:ään uusi 4 momentti, 22 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

6 §

Hallitus

Hallituksen puheenjohtajana on rehtori. Hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi viisitoista jäsentä, joista neljä jäsentä edustaa Poliisiammattikorkeakoulun henkilöstöä, neljä jäsentä edustaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita, neljä jäsentä edustaa sisäisen turvallisuuden viranomaisia ja alalla toimivia yhteisöjä sekä kolme jäsentä, joista yksi edustaa Pelastusopistoa, yksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja yksi pelastuslaitoksia.

Poliisihallitus määrää hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet määrääjäksi. Pelastusopistoa, pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ja pelastuslaitoksia edustavat hallituksen jäsenet ja heille varajäsenet nimeää sisäministeriö ja määrää Poliisihallitus.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta.

13 §

Poliisiammattikorkeakoulussa annettava opetus

Poliisiammattikorkeakoulussa annetaan sisäisen turvallisuuden alalla korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta sekä järjestetään ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta koulutusta. Osa tutkintoon johtavasta opetuksesta voidaan järjestää yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa tai harjoitteluna sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten yksiköissä sekä muissa yhteisöissä.

15 §

Tutkintojen perusteet, koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat

---

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa myös monimuoto-opintoina.

21 §

Opiskelijamäärä

Vuosittain tutkintoa suorittamaan otettavien opiskelijoiden määrä vahvistetaan määrävuosiksi. Päätöksen 1 momentissa tarkoitetusta opiskelijamäärästä tekee:

1) sisäministeriö, jos päätös koskee Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 12 §:ssä tarkoitettua koulutusta;

2) Poliisihallitus, jos päätös koskee muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

22 §

Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

Lisäksi monimuoto-opetuksena toteutettaviin pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi pelastusalan alipäällystötutkinnon suorittanut henkilö.

24 a §

Pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettaville asetettavat lisävaatimukset

Edellä 22 §:ssä säädetyn kelpoisuuden lisäksi pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoon koulutettavan tulee olla rehellinen ja luotettava sekä pelastustoimen tehtävään terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään sopiva. Koulutettavalta edellytettävästä rehellisyydestä ja luotettavuudesta sekä terveydentilasta ja toimintakyvystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Opiskelijavalintaan liittyvä turvallisuus selvitys

Opiskelijavalintaa koskeva päätös on ehdollinen, kunnes koulutukseen hakeutuvasta on tehty turvallisuus selvityslain (726/2014) mukainen turvallisuus selvitys.

26 §

Poliisimieheksi ja pelastustoimen tehtävään koulutettavien valintaan liittyvä oikeus saada tietoja

Opiskelijaksi tämän lain 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuun ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon pyrkivän tulee antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Poliisiammattikorkeakoululle sekä osallistua Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamaan terveystarkastukseen ja huumausainetestaukseen. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa terveystarkastuksesta ja huumausainetestauksesta aiheutuvista kustannuksista.

Huumausainetestauksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivä käyttänyt huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin. Tarvittaessa terveystarkastuksessa selvitetään, onko opiskelijaksi pyrkivän toimintakyky heikentynyt huumausaineiden lääkinnällisen käytön vuoksi.

Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Poliisiammattikorkeakoululle kirjallisen johtopäätöksen siitä, onko opiskelijaksi pyrkivän terveydentila poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva. Huumausainetestauksen tulos sisältyy terveydentilaa koskevaan johtopäätökseen. Pelastustoimen tehtävään koulutettavan osalta tiedonsaantioikeus ja tietojen käsittelyoikeus on myös Pelastusopistolla.

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

30 §

Lukuvuosi ja opiskelijaksi ilmoittautuminen

Poliisiammattikorkeakoulun lukuvuosi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta. Poliisiammattikorkeakoulu määrää lukuvuoden jakaantumisen lukukausiin ja jaksoihin.

Opiskelijaksi hyväksytyn, joka on ilmoittanut ottavansa vastaan opiskelupaikan, tulee Poliisiammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoittautua Poliisiammattikorkeakouluun, minkä jälkeen hänet merkitään opiskelijaksi. Opiskelijan on joka lukuvuosi ammattikorkeakoulun määräämällä tavalla ilmoitettava läsnä olevaksi tai poissa olevaksi. Poliisiammattikorkeakoulu voi perustellusta syystä hyväksyä poissaoloilmoituksen vuotta lyhyemmäksi ajaksi.

Otettuaan opiskelupaikan vastaan opiskelija voi ilmoittautua poissa olevaksi, jos hän ensimmäisenä opiskeluvuotena:

1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007), siviilipalveluslain (1446/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelua;

2) on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla;

3) on oman sairautensa tai vammansa vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan; tai

4) on lähiomaisensa vakavan sairauden tai vamman edellyttämän hoidon vuoksi estynyt aloittamaan opintojaan.

Opiskelija voi tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella olla poissa yhteensä kaksi vuotta.

37 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Poliisiammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opinto-oikeuden, jos opiskelija:

1) menettää Suomen kansalaisuuden;

2) ei ole enää terveydentilaltaan poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva tai kieltäytyy osallistumasta Poliisiammattikorkeakoulun määräyksestä terveydentilan toteamiseksi tarpeelliseen terveystarkastukseen;

3) tuomitaan rangaistukseen tahallisesta rikoksesta, jonka laatu ja vakavuus osoittavat opiskelijan olevan sopimaton poliisin virkaan tai sisäisen turvallisuuden tehtävään taikka osallistumaan Poliisiammattikorkeakoulun opetukseen tai koulutukseen, ja tuomio on lainvoimainen;

4) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla 35 §:ssä tarkoitetun Poliisiammattikorkeakoulun järjestyssäännön määräystä; tai

5) vaarantaa vakavasti turvallisuutta rikkomalla Pelastusopistosta annetun lain 33 §:ssä tarkoitetun järjestyssäännön määräystä.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että opiskelija on 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitetussa koulutuksessa ja että opiskelijan terveydentilan muutos arvioidaan pysyväksi tai pitkäaikaiseksi.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitetulla perusteella vain siinä tapauksessa, että kurinpitorangaistusta ei voida pitää riittävänä seuraamuksena.

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

39 §

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja opintojen keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti

Opiskelija, joka on 24 §:ssä tai Pelastusopistosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettussa koulutuksessa, voidaan määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei ole enää poliisimiehen tai pelastustoimen tehtävään sopiva. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa määrittämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten Poliisiammattikorkeakoulun osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä ja soveltuvuudesta terveydentilansa puolesta poliisimiehen tehtävään tai pelastustoimen tehtävään.

Poliisiammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden peruuttamisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta. Pelastusopistolla on vastava tiedonsaantioikeus, jos on kyse pelastusalan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavasta opiskelijasta.

40 §

Kurinpito

Poliisiammattikorkeakoulu voi antaa opiskelijalle kirjallisen varoituksen tai erottaa opiskelijan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos opiskelija on:

- 1) rikkonut järjestyssäännön määräyksiä;
- 2) menetellyt opinnoissaan vilpillisesti; tai
- 3) käyttäytynyt ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen aikana sopimattomasti tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamuksen poliisille tai pelastustoimelle kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Eduskunnan vastaus EV 142/2016 vp

Helsingissä 15.11.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri